

توصیف دوره اختلالات تکاملی زبان – ۱ (DLD-1)

نام دوره: اختلالات تکاملی زبان-۱

دروس پیش نیاز: دارد (رشد طبیعی گفتار و زبان) تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

جمعیت هدف: دانشجویان کارشناسی گفتاردرمانی - ترم ۳ - دوره ۳۲ کارشناسی مدرس: دکتر عطیه اشتری

نیمسال: اول تحصیلی ۴۰۴-۴۰۵

پیامدهای یادگیری پایان دوره

-دانشجو با تعریف و اصطلاح شناسی اختلالات تکاملی زبان آشنا شود

- دانشجو با علت شناسی اختلالات تکاملی زبان آشنا شود.

-دانشجو با مدل های طبقه بندی اختلالات زبانی در کودکان بر اساس دیدگاه های توصیفی- تکاملی، شناختی و پزشکی آشنا شود.

-دانشجو بتواند اصول ارزیابی و اصول اقدامات درمانی را در کودکان مبتلا به اختلالات تکاملی زبان فرا گیرد.

محتوای آموزشی دوره:

a. سرفصلهای آموزشی دوره: ۱۷ساعت نظری، ۳۴ساعت عملی

۱- تعریف و اصطلاح شناسی اختلالات تکاملی زبان

۱. تاریخچه اختلالات تکاملی زبان و چالش های اصطلاح شناسی آن

۲. تعریف اختلالات تکاملی زبان بر اساس ASHA

۳. تعریف اختلالات تکاملی زبان بر اساس DSM

۴. آشنایی با اصطلاحات مرتبط با اختلالات تکاملی زبان

۲- آشنایی با انواع مدل های طبقه بندی اختلالات تکاملی زبان

۱. مدل توصیفی- تکاملی اختلالات تکاملی زبان

۲. مدل پزشکی و علت شناسی اختلالات تکاملی زبان

۳. مدل شناختی اختلالات تکاملی زبان

۳- آشنایی با جنبه ها و مودالیتته های اختلالات تکاملی زبان

۱. اختلال در جنبه شکل (form)

۲. اختلال در جنبه محتوا (content)

۳. اختلال در جنبه کاربرد (use)

۴- مسائل مرتبط با تشخیص اختلالات رشد زبان

۵- زیر طبقات اختلالات تکاملی زبان

۶- آشنایی با تاثیرات اختلالات تکاملی زبان بر روی زندگی روزمره

۱. آشنایی با مدل ICF و اجزا آن

۲. تطابق مدل icf بر اختلالات تکاملی زبان

۷- آشنایی با علت شناسی اختلالات تکاملی زبان

۱. فاکتورهای ژنتیک

۲. فاکتورهای نوروبیولوژیک

۳. فاکتورهای محیطی

۸- آشنایی با اختلالات همرویداد با اختلالات تکاملی زبان

۹- آشنایی با فازها و اهداف ارزیابی

۱. ارجاع، مرور کیس، مشاهده

۲. اهداف ارزیابی: غربالگری، تعیین عملکردهای پایه، تعیین اهداف مداخله

۱۰- آشنایی با حوزه های ارزیابی مورد نیاز برای بررسی وضعیت ارتباطی کودک

۱. ارزیابی حوزه درک زبان

۲. ارزیابی حوزه بیان زبان

۱۱- انواع روشهای ارزیابی

۱. تست های رسمی

۲. ارزیابی غیر رسمی (تحلیل نمونه زبانی و ارتباطی)

۳. ارزیابی معیار مرجع و هنجار مرجع

۴. ارزیابی دینامیک

۱۲- تعیین پیش آگهی کودک با توجه به داده های حاصل از ارزیابی و علت شناسی

۱۳- تعیین اهداف درمانی و اولویت های درمانی بر اساس نتایج حاصله از ارزیابی

۱۴- آشنایی با اهداف مختلف مداخله

۱۵- روشهای شناسایی اهداف متناسب برای مداخله ارتباطی

۱۶- توصیف انواع روشهای مداخله

۱. کودک محور، درمانگر محور و هیبرید

۱۷- بافت های ارائه مداخلات

۱۸- آشنایی با اصول عملکرد مبتنی بر شواهد

b. رفرانسیهای آموزشی دوره:

1-Paul, R., Courtenay Norbury, D., & Gosse, C. (2024). *Language Disorders from Infancy Through Adolescence: Language Disorders from Infancy Through Adolescence-E-Book*. Elsevier Health Sciences.

2-Kaderavek, J. N., & Henbest, V. S. (2011). *Language disorders in children: Fundamental concepts of assessment and intervention* (pp. 107-110). Pearson/Prentice.

3-Owens Jr, R. E. (2022). *Language disorders: A functional approach to assessment and intervention in children*. Plural Publishing.

4-Hegde, M. N., & Maul, C. A. (2006). *Language disorders in children: An evidence-based approach to assessment and treatment*. Pearson College Division.

متدهای آموزشی دوره:

آموزش مبتنی بر وظایف حرفه‌ای (task based)، آموزش (+ teacher based)، آموزش مبتنی بر مشکل (problem based)، آموزش مبتنی بر شواهد (Evidence based)، آموزش مبتنی بر بالین (clinical based)

وسایل کمک آموزشی دوره:

لب تاپ، ویدئو پروژکتور، نمایش فیلم

تعداد ساعت /واحد آموزشی:

۲واحد: ۱۷ساعت نظری/۳۴ ساعت عملی

جایگاههای آموزشی دوره:

کلاس درس

فعالیت مورد انتظار دانشجو:

مشارکت فعال و نقادانه در بحث‌های مطرح شده در کلاس درس، انجام تکالیف تعیین شده متناسب با اهداف تعیین شده

ارزشیابی‌های دوره:

فعالیت‌های کلاسی و امتحان میان ترم و پایان ترم

طرح درس

نام درس: اختلالات تکاملی زبان ۱

اهداف پایان درس:

اهداف شناختی:

افزایش دانش و آگاهی در زمینه تعریف و اصطلاح شناسی اختلالات تکاملی زبان، مدل‌های طبقه‌بندی اختلالات زبانی در کودکان بر اساس دیدگاه‌های توصیفی-تکاملی، شناختی و پزشکی، اصول ارزیابی و اصول اقدامات درمانی در کودکان مبتلا به اختلالات تکاملی زبان و علت شناسی اختلالات تکاملی زبان.

اهداف روانی حرکتی:

کسب توانایی در زمینه اجرای ارزیابی‌های رسمی و غیر رسمی بر روی بیمار نما یا مراجع واقعی

کسب توانمندی در زمینه اجرای ارزیابی‌های غیر رسمی بر روی بیمار نما یا مراجع واقعی

کسب توانمندی در زمینه تعیین اهداف و اولویت‌های درمانی بر روی بیمار نما یا مراجع واقعی

کسب توانمندی در اجرای عملی تکنیک‌های درمانی بر روی بیمار نما یا مراجع واقعی

کسب توانمندی در اجرای عملی ارائه انواع تقویت و بازدارنده‌ها بر روی بیمار نما یا مراجع واقعی

کسب توانمندی در اجرای عملی روشهای مختلف درمان (کودک محور، درمانگر محور و هیبرید) بر روی بیمار نما یا مراجع واقعی

اهداف نگرشی:

دستیابی به دیدگاه علمی و مبتنی بر شواهد در مورد شناخت و ارزیابی و درمان اختلالات تکاملی زبان

ردیف	اهداف یادگیری	سرفصلهای آموزشی	روشهای آموزشی	فعالیت‌های یادگیرنده	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
۱	آشنایی با تعریف و اصطلاح شناسی DLD	۲. تاریخچه اختلالات تکاملی زبان و چالش‌های اصطلاح‌شناسی آن ۳. تعریف اختلالات تکاملی زبان بر اساس ASHA ۴. تعریف اختلالات تکاملی زبان بر اساس DSM ۵. آشنایی با اصطلاحات مرتبط با اختلالات تکاملی زبان	سخنرانی، کمک در تحلیل مطالب، پاسخگویی به پرسش‌ها	مطالعه منابع معرفی شده، گوش دادن فعال و یادداشت برداری، شرکت فعال در بحث‌های گروهی کلاس	میان ترم و پایان ترم ارزشیابی کتبی	-Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating</i> . Elsevier Health Sciences
۲	انواع مدل‌های طبقه‌بندی DLD و جنبه‌ها و مودالیت‌های آن و زیر طبقه‌بندی DLD را توضیح دهد	۱- طبقه‌بندی بر اساس دیدگاه توصیفی - تکاملی ۲- آشنایی با جنبه‌ها و مودالیت‌های اختلال تکاملی زبان ۳- طبقه‌بندی بر اساس دیدگاه پزشکی و علت	سخنرانی، ارائه مصداق‌های عینی جهت کمک به تحلیل مطالب، پاسخگویی به پرسش‌ها	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، شرکت در مباحث گروهی در کلاس	میان ترم و پایان ترم ارزشیابی کتبی	Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating</i> . Elsevier Health Sciences

ردیف	اهداف یادگیری	سرفصلهای آموزشی	روشهای آموزشی	فعالیت‌های یادگیرنده	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
		شناسی ۴- طبقه بندی بر اساس دیدگاه شناختی ۵- آشنایی با زیر طبقات DLD ۶- آشنایی با چالش‌های مرتبط با تشخیص				
۳	مدل ICF و ویژگیهای آن را توضیح دهد و بتواند DLD را بر اساس ICF تشریح کند.	۱- توضیح مدل ICF و ویژگیهای آن ۲- تشریح DLD بر اساس ICF ۳- توضیح تأثیرات DLD روی زندگی روزمره کودک بر اساس ICF	سخنرانی، ارائه مصداق‌های عینی جهت کمک به تحلیل مطالب، پاسخگویی به پرسش‌ها	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، شرکت در مباحث گروهی در کلاس	ارزشیابی میان ترم و پایان ترم ارزشیابی کتبی	1. Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating</i> . Elsevier Health Sciences 2- WWW.WHO.ORG 3- Washington, K. N. (2007). Using the ICF within speech-language pathology: Application to developmental language impairment. <i>Advances in Speech Language Pathology</i> , 9(3), 242-255.
۴	۱- انواع علت‌های ایجاد کننده DLD را توضیح دهد. ۲- انواع همرویدادی DLD را در توضیح دهد	۱. فاکتورهای ژنتیک ۲. فاکتورهای نوروبیولوژیک ۳. فاکتورهای شناختی ۴. همرویدادی با اختلال DLD	سخنرانی، ارائه مصداق‌های عینی جهت کمک به تحلیل مطالب، پاسخگویی به پرسش‌ها	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، شرکت در مباحث گروهی در کلاس	ارزشیابی میان ترم و پایان ترم ارزشیابی کتبی	1. Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating</i> . Elsevier Health Sciences

ردیف	اهداف یادگیری	سرفصلهای آموزشی	روشهای آموزشی	فعالیت‌های یادگیرنده	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
۵	۱- فازها و اهداف ارزیابی را توضیح دهد.	۱- فازهای ارزیابی را توضیح دهد. ۲- اهداف ارزیابی شامل غربالگری، تعیین عملکردهای پایه، تعیین اهداف مداخله را توضیح دهد	سخنرانی، ارائه مصداق‌های عینی جهت کمک به تحلیل مطالب، پاسخگویی به پرسش‌ها	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، شرکت در مباحث گروهی در کلاس	ارزشیابی میان ترم و پایان ترم ارزشیابی کتبی	1. Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating</i> . Elsevier Health Sciences
۶	حوزه‌های ارزیابی مورد نیاز برای بررسی وضعیت ارتباطی کودک	۱- ارزیابی حوزه درک زبان ۲- ارزیابی حوزه بیان زبان	سخنرانی، ارائه مصداق‌های عینی جهت کمک به تحلیل مطالب، نمایش فیلم و ارائه تمرین عملی در کلاس	گوش دادن فعال و یادداشت برداری اجرای عملی تمرینات ارزیابی حوزه‌های درک و بیان زبان نوشتن گزارش کتبی ارزیابی درک و بیان واقعی در کلینیک مشارکت در بحث‌های گروهی	ارزشیابی در حین اجرای عملی تمرینات در کلاس ارزشیابی میان ترم و پایان ترم نمره دهی به گزارش کتبی از ارزیابی درک و بیان مراجع واقعی در کلینیک	1. Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating</i> . Elsevier Health Sciences 2- Hegde, M. N., & Maul, C. A. (2006). <i>Language disorders in children: An evidence-based approach to assessment and treatment</i> . Pearson College Division.
۷	انواع روشهای ارزیابی DLD و نقاط ضعف و قوت و نحوه بکارگیری هر یک از روشها را توضیح دهد.	۱- ارزیابی با استفاده از تست‌های رسمی ۲- ویژگیهای روانسنجی تست‌های رسمی ۳- ارزیابی معیار مرجع و هنجار ۴- نقاط قوت و ضعف تست‌های رسمی	۱- معرفی تست‌های رسمی موجود در دنیا و تست‌های موجود در ایران ۲- اجرای عملی نحوه اجرای تست‌های رسمی ۳- آموزش تئوری و اجرای عملی تحلیل نمونه‌زبانی و ارتباطی با استفاده	۱- گوش دادن فعال و یادداشت برداری ۲- اجرای عملی تست‌های در کلاس در قالب فعالیت گروهی ۳- اجرای عملی یکی از روشهای ارزیابی بر روی یک مراجع در کلینیک و نوشتن گزارش ارزیابی	ارزشیابی در حین اجرای عملی تمرینات در کلاس ارزشیابی میان ترم و پایان ترم نمره دهی به گزارش کتبی از ارزیابی مراجع واقعی در کلینیک	1. Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating</i> . Elsevier Health Sciences 2- Hegde, M. N., & Maul, C. A. (2006). <i>Language disorders in</i>

ردیف	اهداف یادگیری	سرفصلهای آموزشی	روشهای آموزشی	فعالیت‌های یادگیرنده	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
			۵- ارزیابی با استفاده از روشهای غیر رسمی ۶- تحلیل نمونه زبانی و ارتباطی ۷- مشاهده ساخته یافته، نیمه ساختار یافته و بدون ساختار ۸- مصاحبه و تاریخچه گیری ۹- ارزیابی دینامیک از نمایش فیلم تعاملی کودک و نمونه گفتاری ۴- تمرین و اجرای انواع مشاهده و نوشتن گزارش واقع نگارانه و تحلیل مشاهده با استفاده از نمایش فیلم کودک دچار اختلال تکاملی زبان ۵- توضیح اصول مصاحبه و تاریخچه گیری و اجرای عملی آن در کلاس بصورت نقش بازی			<i>children: An evidence-based approach to assessment and treatment.</i> Pearson College Division.
۸	تعیین پیش آگهی کودک با توجه به داده های حاصل از ارزیابی و علت شناسی	۱- توضیح نحوه یکپارچه سازی و تفسیر داده های حاصل از ارزیابی جهت تشخیص و تعیین پیش آگهی ۲- اجرای گزارش بالینی را شرح دهد و بتواند گزارش بالینی بنویسد	سخنرانی، نمایش فیلم اجرای عملی نحوه یکپارچه سازی داده های حاصل از ارزیابی و تفسیر آن جهت تعیین پیش آگهی تمرین عملی بر روی نوشتن گزارش بالینی	گوش دادن فعال و یادداشت برداری اجرای عملی و تمرین بر روی نحوه یکپارچه سازی داده های حاصل از ارزیابی و نحوه تفسیر آن نوشتن گزارش بالینی در مورد مراجع فرضی ارائه شده در کلاس نوشتن گزارش بالینی در مورد مراجع واقعی در کلینیک	ارزشیابی اجرای عملی در کلاس ارزشیابی گزارشات بالینی نوشته و ارائه شده ارزشیابی میان ترم ارزشیابی پایان ترم	1. Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating.</i> Elsevier Health Sciences 2- Hegde, M. N., & Maul, C. A. (2006). <i>Language disorders in children: An evidence-based approach to assessment and treatment.</i> Pearson College Division. 3- Hegde, M. N., &

ردیف	اهداف یادگیری	سرفصلهای آموزشی	روشهای آموزشی	فعالیت‌های یادگیرنده	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
						Davis, D. (2009). <i>Clinical methods and practicum in speech-language pathology</i> . Nelson Education.
۹	تعیین اهداف درمانی و اولویت‌های درمانی بر اساس نتایج حاصله از ارزیابی	۱- ZPD را توضیح دهد. ۲- نحوه استفاده از داده‌های ارزیابی را برای تعیین اهداف و اولویت‌های درمانی توضیح دهد. ۳- نحوه نوشتن اهداف بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت را بداند و در مورد مراجع بیمار نما یا واقعی اجرا کند	سخنرانی، نمایش فیلم، اجرای عملی نحوه نوشتن اهداف بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت	گوش دادن فعال و یادداشت برداری اجرای عملی نحوه نوشتن اهداف درمانی	ارزشیابی اهداف نوشته شده در کلاس بر اساس مشاهده فیلم مراجع فرضی ارزشیابی میان ترم ارزشیابی پایان ترم	1. Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating</i> . Elsevier Health Sciences 2- Hegde, M. N., & Maul, C. A. (2006). <i>Language disorders in children: An evidence-based approach to assessment and treatment</i> . Pearson College Division. 3- Hegde, M. N., & Davis, D. (2009). <i>Clinical methods and practicum in speech-language pathology</i> . Nelson Education
۱۰	انواع روشهای مداخله در DLD را به همراه ویژگیها و موارد کاربرد آنها تشریح کند	۱- رویکرد کودک محور Indirect language stimulation ۲- رویکرد درمانگر محور Drill, drill play , modeling ۳- رویکرد هیبرید یا مختلط Vertical structuring, milieu teaching, incidental teaching, mand- model, script therapy	سخنرانی نمایش فیلم کار عملی در کلاس برای تشخیص نحوه اجرای هر یک از این رویکردها بصورت نقش بازی	گوش دادن فعال و یادداشت برداری مشارکت در اجرای کارهای عملی و تمرین بر روی اجرای هر یک از رویکردهای درمانی در قالب کار گروهی	ارزشیابی در حین اجرای عملی تمرینات در کلاس ارزشیابی میان ترم ارزشیابی پایان ترم	1. Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating</i> . Elsevier Health Sciences 2- Hegde, M. N., &

ردیف	اهداف یادگیری	سرفصلهای آموزشی	روشهای آموزشی	فعالیت‌های یادگیرنده	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
						Maul, C. A. (2006). <i>Language disorders in children: An evidence-based approach to assessment and treatment</i> . Pearson College Division.
۱۱	انواع تکنیک‌های درمان را بداند و نحوه اجرای هر یک را توضیح دهد و بطور عملی اجرا کند.	Fading, modeling, prompting, shaping, manual guidance, instruction	سخنرانی نمایش فیلم کار عملی در کلاس برای تشخیص نحوه اجرای هر یک از این رویکردها بصورت نقش بازی	گوش دادن فعال و یادداشت برداری مشارکت در اجرای کارهای عملی و تمرین بر روی اجرای هر یک از رویکردهای درمانی در قالب کار گروهی	ارزشیابی در حین اجرای عملی تمرینات در کلاس ارزشیابی میان ترم ارزشیابی پایان ترم	Hegde, M. N., & Maul, C. A. (2006). <i>Language disorders in children: An evidence-based approach to assessment and treatment</i> . Pearson College Division.
۱۲	انواع تقویت و بازداری در درمان اختلالات تکاملی زبان را توضیح بدهد و نحوه کاربرد آنها را بداند	۱- انواع تقویت کننده ها شامل تقویت منفی و مثبت، تقویت عینی، اجتماعی و ژتونی زمان بندی ارائه تقویت کننده ها را توضیح دهد. ۲- روشهای کاهش و حذف رفتارهای نامطلوب کودک	سخنرانی نمایش فیلم کار عملی در کلاس برای تشخیص نحوه اجرای هر یک از این رویکردها بصورت نقش بازی	گوش دادن فعال و یادداشت برداری مشارکت در اجرای کارهای عملی و تمرین بر روی اجرای هر یک از رویکردهای درمانی در قالب کار گروهی	ارزشیابی در حین اجرای عملی تمرینات در کلاس ارزشیابی میان ترم ارزشیابی پایان ترم	1. Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating</i> . Elsevier Health Sciences 2- Hegde, M. N., & Maul, C. A. (2006). <i>Language disorders in children: An evidence-based approach to assessment and treatment</i> . Pearson College Division.
۱۳	با عملکرد مبتنی بر شواهد آشنا شود و سطوح شواهد را توضیح دهد.	۱- آشنایی با تعریف و اجزاء عملکرد مبتنی بر شواهد ۲- سطوح مختلف شواهد را توضیح دهد.	سخنرانی، ارائه تصویری جدول سطوح شواهد، استخراج سطوح شواهد بر اساس	گوش دادن فعال و یادداشت برداری مشارکت در تمرین عملی استخراج سطوح شواهد مقالات ارائه شده	ارزشیابی کار عملی در کلاس ارزشیابی میان ترم ارزشیابی پایان ترم	1. Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-</i>

ردیف	اهداف یادگیری	سرفصلهای آموزشی	روشهای آموزشی	فعالیت‌های یادگیرنده	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
			چند مقاله دارای سطوح شواهد مختلف پرسش و پاسخ			<i>Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating.</i> Elsevier Health Sciences